

Hükümet Teklifi

GENEL GEREKÇE

I. XX. Yüzyılda, Birinci Dünya Savaşından önceki dönemde gerçekleştirilen kanun değişikliklerinde ve meydana getirilen yeni ceza kanunlarında pozitif teorisinin etkileri görülmüştür. İki Dünya Savaşı arasındaki dönemde ise, ceza kanunları değiştirilmekle birlikte bunları tamamlayıcı kanunlarla ikmal etme yolu da tutulmuş böylece genel ceza kanunu dışındaki belirli sosyal ve ekonomik alanlara ilişkin ve ceza hükümlerini içeren çok sayıda özel kanun meydana getirilmiştir. Bu tip kanunlara genel olarak öğretide “Ceza Hükümlerini İçeren Tamamlayıcı Kanunlar” denilmektedir. Bir alanın, çeşitli kısımları itibariyle ve değişik hukuk dalları yönünden düzenlenmesi ve yaptırımları oluşturan cezaların da aynı bünyede yer alması suretiyle uygulayıcılara kolaylık sağlaması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. **Ceza mevzuatı, çağın gereklerine ve yeniden oluşan millî ve insanlığın ortak değerlerini vurgulayan, insan haklarını ve toplumsal güveni korumayı hedefleyen bir “suç ve ceza siyasetine” dayandırılmalıdır. Suç siyaseti, barış esasına dayalı toplum düzeninin devamı için hukuka aykırı fiillerin hangilerinin suç olarak tanımlanması gerektiğinin belirlenmesinde izlenen yolu göstermektedir. Hukuka aykırı herhangi bir fiile suç niteliğini kazandıran koşullar, izlenen suç siyaseti ile belirlenmektedir. Suç siyaseti ile güdülen amaca ulaşabilmek için uyulması gereken ana ilkeler; kusur ilkesi, hukuk devleti ilkesi ve hümanizm ilkesidir.**

II. Bilindiği üzere, ceza adalet sistemimizi oluşturan temel ceza kanunları olarak adlandırılan Türk Ceza Kanunu, Kabahatler Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu ve Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilerek 1 Haziran 2005 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Türk Ceza Kanunuyla özel suç tanımlarına yer veren diğer kanunlar arasındaki ilişki, Anayasamızda güvence altına alınan hukuk devleti, adalet ve eşitlik ilkelerine uygun olarak yeniden belirlenmiştir. **Türk Ceza Kanununun izlemiş olduğu suç ve ceza siyaseti ilkeleri dikkate alındığında kanunun suç ve ceza teorisine ilişkin kabul ettiği normatif hükümler ceza hükmü içeren diğer kanunlar bakımından da etkilerini doğurmuştur. Bu cümleden olmak üzere:**

1. Yaptırım sisteminde, ondokuzuncu yüzyıl ceza hukuku anlayışının kalıntısı olan “asli ceza - fer’i ceza” ayırımı kaldırılmış ve çift şeritli yaptırım esası benimsenmiştir. Buna göre yaptırımlar, cezalar ve güvenlik tedbirleri olmak üzere iki ana tasnife tâbi tutulmuştur. Suç karşılığı uygulanacak yaptırımlar hapis ve adli para cezası olarak belirlenmiş, hapis cezaları da ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, müebbet hapis cezası ve süreli hapis cezası olarak düzenlenmiştir.

2. Ceza sorumluluğunun şahsiliği kuralı bağlamında, özel hukuk tüzel kişileri hakkında ceza yaptırımının uygulanamayacağı; buna karşılık, güvenlik tedbiri niteliğinde yaptırımlara hükmedilebileceği kabul edilmiş, işlenen her bir suçla ilgili olarak ayrı ayrı cezaya hükmedileceği öngörülmüştür. Böylece verilen her bir ceza, bağımsızlığını koruyacaktır.

3. Suçlar arasındaki “cürüm” ve “kabahat” ayırımı terk edildiği için, hürriyeti bağlayıcı ceza açısından kabul edilen “hapis” ve “hafif hapis” ayırımı da kaldırılmış, böylece, temel ceza olarak, hapis cezası benimsenmiştir. Suçlar arasındaki “cürüm” ve “kabahat” ayırımının kaldırılmasının diğer bir sonucu da para cezası bakımından “ağır para cezası - hafif para cezası” ayırımının terk edilmesidir. Ancak, suç karşılığı öngörülen ve mahkeme tarafından hükmedilen para cezası ile idarî yaptırım olarak uygulanan para cezası arasındaki kavram karışıklığını önlemek amacıyla, ceza hukuku yaptırımı niteliğindeki para cezasının adı adli para cezası olarak belirlenmiş ve gün para cezası sistemi kabul edilmiştir.

4. Özellikle ekonomik çıkar amaçlı suçlarda suçun işlenmesiyle bir çıkar elde edildiği kesin olarak öngörülmekle birlikte, bunun miktarının belirlenemediği durumlara özgü olarak hapis cezasının yanısıra adli para cezası da öngörülmüştür.

5. **İşlediği suç nedeniyle hapis cezasına mahkûm edilen kişi, toplumda belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılmaktadır. Ancak, bu yoksunluk, kural olarak, mahkûm olunan hapis cezasının infazı tamamlanıncaya kadar devam edecektir. Cezanın infazı, kişinin işlediği suçtan dolayı etkin pişmanlık duymasını, yeniden topluma kazandırılmasını gerektirdiğine göre; cezasını çekmiş olan kişi artık topluma**

**Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Tasarısı (Genel Gereğesi ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile ilgili
hükümet teklifi, madde gereğeleri, komisyon teklifi)**

barışmış, suç işlemekle kaybettiği toplumsal güveni geri kazanmış demektir. Bu bakımdan, benimsenen yaptırım sisteminde, belli bir suçu işlemekten dolayı cezaya mahkûmiyetin sonucu olarak ömür boyu devam edecek bir hak yoksunluğu söz konusu değildir. Müsadereye ilişkin olarak Türk Ceza Kanununda genel ve kuşatıcı bir düzenleme yapıldıktan sonra diğer kanunlarda çeşitli suç tanımlarıyla bağlantılı olarak özel müsadere hükümlerine yer verilmemelidir.

6. Anayasada da belirtildiği gibi; hangi fiillerin suç oluşturduğunun kanunda açık bir şekilde belirlenmesi gerekir. Bu düşüncenin bir sonucu olarak, ancak bir kanuni tanımda belirlenen muayyen fiiller, ceza yaptırımını gerekli kılabilir. Bu bakımdan, belirli bir kanuna yollamada bulunmak suretiyle soyut olarak bu kanuna aykırı davranışların ceza yaptırımına bağlanması, suçta kanunilik ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

III. Ceza hükmü içeren kanunlarda, suç tanımlarına yer verilmesinin yanısıra çoğu zaman örneğin; teşebbüs, iştirak ve içtima gibi konularda da Türk Ceza Kanununda benimsenen ilkelerle çelişen hükümlere yer verilmektedir. Böylece, ceza kanununda benimsenen genel kurallara aykırı uygulamaların yolu açılmakta ve temel ilkeler dolanılmaktadır. Tüm bu sakıncaların önüne geçebilmek bakımından, ayrıca, hukuk uygulamasında birliği ve hukuk güvenliğini sağlamak için diğer kanunlarda sadece özel suç tanımlamalarına yer verilmesi veya bu suçlarla ilgili yaptırımların belirlenmesiyle yetinilmelidir. Buna karşılık, suç ve yaptırımlarla ilgili olarak Türk Ceza Kanununda belirlenen genel ilkelerin özel kanunlarda tanımlanan suçlar açısından da uygulanmasının temin edilmesi gerekmektedir.

Haksızlık oluşturan bir fiilin suç veya kabahat olarak tanımlanmasında, izlenen suç politikası etkili olmaktadır. Ancak, bir fiilin suç veya kabahat olarak tanımlanmasında, bunun esasen haksızlık ifade etmesi gerektiği hususu göz önünde bulundurulmalıdır. Esas itibarıyla haksızlık ifade etmeyen, hukuka aykırı olmayan bir fiil hiçbir surette suç veya kabahat olarak tanımlanamaz. Haksızlıklar arasında bu yönde bir tasnif yapılması durumunda; bu tasnifte, hukuka aykırı olan fiilin ifade ettiği haksızlık içeriği esas alınmalıdır. Bu bakımdan, esasen hukuka aykırı olan ve haksızlık ifade eden fiiller arasında suç veya kabahat olarak bir ayırım yapılması, bir nitelik farkı oluşturmamaktadır. Söz konusu tasnif, haksızlıklar arasındaki nicelik farkına dayanmaktadır. Bu tasnif, haksızlıklar arasında sadece bir işlem farklılığı doğurmaktadır.

Türk Ceza Kanununda suça teşebbüs cezalandırılabilirken, Kabahatler Kanununda kabahate teşebbüs kural olarak cezalandırılmamaktadır. Suça iştirakte suç ortakları arasında fail ve şerik ayırımı yapılmaktadır. Kabahatler Kanununda yer alan hükümlere göre, kabahate iştirakte tek tip fail sistemi kabul edilmiştir. Tekerrür bakımından da suçlarla kabahatler arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır.

Kabahatleri suç olmaktan ve ceza kanunlarının kapsamı dışına çıkarma eğiliminin bir sonucu olarak, çeşitli hususlarda düzenleme getiren özel kanunlarda bazı fiiller karşılığında idarî yaptırımlar öngörülmektedir. Bu fiiller karşılığında, genellikle parasal nitelikte bir yaptırım öngörülmektedir. Ancak, bu parasal yaptırım, bir ceza hukuku yaptırımı olan "adli para cezası" değil; idarî yaptırım olarak "idarî para cezası" niteliği taşımaktadır. Esasen, her ikisi de belli bir miktar paranın kişiden alınıp devlet hazinesine intikalinden ibaret gibi görünürse de; adli nitelikteki para cezası ile idarî nitelikteki para cezası arasında, karar veren merci, yaptırımın infaz sureti, yaptırıma bağlanan kanunî neticeler bakımından önemli farklılıklar bulunmaktadır. İdarî nitelikteki "para cezası", bir uyarı fonksiyonu gördüğü gibi, kamu açısından oluşmuş olan zararın giderilmesi amacına da hizmet edebilir. Bu nedenle, idarî para cezasının misli nitelikte olması mümkündür.

Özellikle ekonomik hayata ilişkin düzenlemeler kapsamında oldukça sık bir şekilde idarî nitelikte ceza yaptırımlarına yer verilmektedir. Bu bağlamda yürürlüğe konan kanunlarda veya kanun hükmünde kararnamelerde kazuistik hükümlere yer verilmektedir. Bu kazuistik düzenlemeler arasında bir sistem birliğinin varlığından söz edilemez. Bunlar arasında bir ahenksizlik hâkim bulunmaktadır. Bu nedenle, idarî nitelikteki yaptırımlarla ilgili olarak genel bir kanun olarak Kabahatler Kanunu kabul edilmiştir. Bu Kanunda, idarî yaptırımları gerektiren fiiller yani kabahatler açısından kanunilik ilkesi, zaman bakımından uygulama ve sorumluluk esasları, zamanaşımı, idarî yaptırımların hukukî niteliği, çeşitleri ve sonuçları, bu yaptırımların yerine getirilmesi rejimi gibi konular, bir sistematik çerçevesinde düzenlenmiştir. Ayrıca, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yolu da düzenlenmiştir. Kabahatler Kanununda idarî

**Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Tasarısı (Genel Gerekçesi ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile ilgili
hükümet teklifi, madde gerekçeleri, komisyon teklifi)**

yaptırımlarla ilgili olarak belirlenen genel hükümler nedeniyle, bu hükümlerin özel kanunlarda tanımlanan kabahatler hakkında da uygulanması gerekmektedir.

IV. Suç ve ceza siyaseti ilkelerine uygun olarak ceza hükmü içeren kanunlarda Tasarıyla yapılan değişikliklerde aşağıdaki temel ilkeler esas alınmıştır.

1. Bazı ihlallerin cezaî yaptırıma bağlanması, çeşitli sakıncalar doğurabilmektedir. Bu ihlallerin suç olarak kalması yargılama sürecinde iş yükünü artırmakta ve zaman kaybına neden olmaktadır. Bu ise ceza hukuku yaptırımlarında aranan ceza hukuku yaptırımlarındaki caydırıcılık gücünü ciddi şekilde zayıflatmaktadır. Suç olmaktan çıkarılan ancak toplumsal düzeni bozduğuna inanılan haksızlık oluşturan davranışlar, devlet idaresi tarafından cezalandırılabilir idarî bir yaptırıma bağlanmalıdır. Gelişen sosyal, siyasal ve ekonomik koşullar karşısında suç politikalarında da bir değişimin yaşanması kaçınılmaz bir gerçektir. Tasarıyla, bu değişim ve ilkelere uygun olarak haksızlık oluşturan hareketin niceliği ve bunun toplumsal ve siyasal yaşamdaki etkileri göz önünde tutularak bazı fiillerin yaptırımı idarî yaptırım olarak değiştirilmiş, bazıları da kabahat nevinden olan yaptırım çeşidinden çıkartılarak suç karşılığı bir ceza yaptırımına dönüştürülmüştür. Bu dönüştürülme sonucunda da özellikle idarî yaptırımı gerektiren kabahatlerde, idarî para cezasını gerektiren yaptırım dışındaki diğer idarî yaptırımlar bakımından Kanunlarda bazı yaptırım türlerine de yer verilmiştir.

2. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda, temel olarak suç karşılığı uygulanan soruşturma ve kovuşturma usulüne yer verildiğinden Tasarıyla suç karşılığı uygulanan usul hükümleri bakımından bazı hükümler, 5271 sayılı Kanuna uyarlanmış veya 5271 sayılı Kanunda düzenleme olması sebebiyle Kanun hükümlerinden çıkartılmıştır.

3. Suç karşılığı uygulanacak yaptırımlarda cezaların alt ve üst hadleri arasındaki makas açık tutularak, hâkime cezanın belirlenmesi ve bireyselleştirmesi bakımından 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 61 inci maddesi hükümlerine göre temel cezayı belirlemede takdir yetkisini kullanma olanağı tanınmıştır. Bu hükme paralel olacak şekilde, kural olarak kanunlarda yer alan suç konusu değerlerin fahiş olması veya az olması gibi değişken koşullara bağlı, cezada artırım veya indirim yapılmasını gerektiren düzenlemeler, ilgili kanun maddelerinden ayıklanmıştır.

4. Tasarıyla, suç karşılığı uygulanan yaptırımlarda temel cezanın alt sınırı belirlenirken, kanun değişikliğine müsteniden uygulamada “yasa bozması” olarak adlandırılan sonucun önlenmesi amacıyla, özellikle cezaların alt sınırında indirim yapılmamasına özen gösterilmiştir. Esasen kanun değişikliklerinde ilgili maddedeki suçun unsurunda veya temel cezasında sanık lehine sonuçların doğması, bu suçlara ait dosyaların kanun yolu incelemesi sürecinde dava zamanaşımı süresinin dolması riski taşıdığından, yapılan düzenlemelerde bu riskin önlenmesine yönelik tedbirlere de yer verilmiştir.

5. Tasarıda idarî yaptırıma dönüşen fiiller bakımından uygulamada doğabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla, idarî yaptırım kararlarını verecek merci açıkça gösterilmiştir.

6. İdarî yaptırım kararlarının tebliği, kesinleşmesi, kanun yolu, takip ve tahsile ilişkin düzenlemeler, Kabahatler Kanunu hükümleri dikkate alınarak ilgili Kanun hükümlerinden çıkartılmış, ancak kanun yolu bakımından bazı kanunlarda istisnai hükümlere yer verilmiştir.

7. 5252 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınmak suretiyle, ilgili kanunlarda yer alan hafif hapis veya hafif para cezaları kural olarak idarî para cezasına dönüştürülmüş ancak, haksızlık oluşturan hareketin kapsam ve niteliği dikkate alınarak bazı fiiller bakımından bu yöntem benimsenmemiştir.

8. İlgili Kanunlarda suç karşılığı uygulanan ağır para cezaları kural olarak 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili maddesi hükümleri dikkate alınarak, suçun kapsam ve niteliğine göre bazen alt sınır gösterilmek suretiyle, bazen de alt sınır gösterilmeyerek adli para cezasına dönüştürülmüştür.

9. İdarî yaptırım kararını gerektiren de ilgili kanunda tekerrür hükmüne yer verilmiş olması hâlinde aykırılığın haksızlık oluşturan fiilin niteliğine göre tekerrür hali, fiilin tekrarı olarak düzenlenmiş ve fiilin tekrarı ilgili kanun maddesinde öngörülen idarî para cezasının artırılması veya idarî yaptırımın başka bir nevine dönüştürülmesi olarak düzenlenmiş, bazı durumlarda da idarî para cezasının alt ve üst sınırları arasında makas açılmak suretiyle bu cezayı uygulayacak makama takdir yetkisi tanınmıştır.

10. Tasarıyla, yaptırım teorisinin verilerine aykırı olarak çeşitli kanunlarda yer verilen belli bir suçtan mahkûmiyete bağlı hak yoksunlukların gerektiren kazüistik hükümlerin önüne geçilerek yeni bir rejim getirilmiştir.

11. Ceza hükmü içeren kanunlarda bir mahkûmiyet hükmünün sonucu olarak belirtilen hak yoksunlukları bakımından yasak hakların geri verilmesine yönelik olarak yeni hükümlere yer verilmiştir.

12. Ceza hükmü içeren kanunlarda yer alan yaptırımlardan üst sınır gösterilmeyen hapis cezaları bakımından üst sınır gösterilmek suretiyle 5235 sayılı Kanun hükümleriyle uyum sağlanmıştır.

V. Tasarıyla; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 5326 sayılı Kabahatler Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra, idarî yaptırım kararı gerektiren fiiller ve suç açısından uygulama birliği sağlanması, ceza hükmü içeren kanunların uygulanmasından kaynaklanan tereddütlerin giderilmesi, Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu ve Kabahatler Kanunu hükümleri dikkate alınmak suretiyle, ceza hükmü içeren kanunlarda yer alan hükümlerin, bu kanunlarla uyumlu hâle getirilmesi, ayrıca, bazı suçların unsurlarında 5237 sayılı Kanuna uyum sağlanması amaçlanmıştır.

Tasarı, yukarıda belirtilen amaçlarla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

(77) Maddenin yetmişyedinci fıkrasının (a) bendiyle, **1136 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi değiştirilmiştir.** Avukatlık mesleğine kabul talebinde aranacak mahkûmiyet koşulu Türk Ceza Kanunu hükümleri dikkate alınarak yeniden belirlenmiştir.

Düzenlemede, Türk Ceza Kanununun suç karşılığı uygulanan yaptırım sistemi, mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılmasına ilişkin güvenlik tedbirleri, suç karşılığı uygulanan cezalarda özellikle mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan aslî ceza – fer'i ceza ayırımına yeni Türk Ceza Kanununda yer verilmemesi, Türk Ceza Kanununun özel hükümler kitabında yer alan bazı suçlara karşı uygulanan yaptırımların alt ve üst sınırları, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 104, 105, 106, 107 ve 108 inci maddesi hükümleri ile 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun ilgili hükümleri dikkate alınmıştır.

Fıkranın (b) bendiyle, **Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrası yeniden düzenlenmiştir.** Kanunun, "Bazı görevlerden ayrılanların avukatlık edememe yasağı" kenar başlıklı 14 üncü maddesinin, emeklilik veya istifa gibi sebeplerle görevlerinden ayrılan adli, idarî ve askerî yargı hâkim ve savcılarının son beş yıl içinde hizmet gördükleri mahkeme veya dairelerin yargı çevresinde, görevden ayrılma tarihinden itibaren iki yıl süre ile avukatlık yapmalarını yasaklayan birinci fıkrası, Anayasa Mahkemesinin [15/10/2002 tarihli, 2001/309 Esas ve 2002/91 sayılı Kararı](#) ile yayımından bir yıl sonra yürürlüğe girmek üzere iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesi Kararı, 12/12/2003 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmış ve bir yıllık süre dolmuştur. Verilen süre içinde yasal düzenleme yapılmadığı için yasal boşluk doğmuş ve maddede sayılan görevlerden ayrılanların avukatlık etmelerini engelleyen herhangi bir sınırlama kalmamıştır. Bu boşluk nedeni ile bir hâkim veya savcının görevinden ayrılır ayrılmaz, görev yaptığı mahkemede avukatlık yapmasının bir engeli kalmamıştır. Oysa, iptal gerekçesi olarak, "ayrıldıkları mahkemelerde iki yıl süreyle avukatlık yapamama yasağı"nın, görev yapılan yerlerin yargı çevresinde ve beş yıl süreyle genişletilmesi gösterilmiştir. Bu boşluğu doldurmak üzere, Avukatlık Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının, 22/01/1986 tarihli Kanunun 4 üncü maddesi ile değiştirilen iptal kararından önceki metni, bazı değişikliklerle birinci fıkra olarak düzenlenmektedir.

Fıkranın (c) bendiyle, Kanunun 17 nci maddesinin son fıkrasında mülga 765 sayılı Kanuna yapılan yollama 5237 sayılı Kanuna göre yeniden belirlenmiştir.

Fıkranın (ç) bendiyle, **Kanunun 35 inci maddesinin üçüncü fıkrası değiştirilmiştir.**

Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Genel Gereğesi ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile ilgili hükümet teklifi, madde gereğeleri, komisyon teklifi)

Maddeyle, fıkrada yer alan para cezasının idarî para cezası olduğu belirtilmiş ve bu para cezasının mahallî mülki amir tarafından verileceği hükme bağlanmıştır. Diğer yandan, idarî yaptırım kararlarının verilmesi, kanun yolu, kesinleşmesi, takip ve tahsil usulü Kabahatler Kanununun genel hükümler kısmında ayrıntılı olarak düzenlendiğinden bu hükümlere madde metninde yer verilmemiştir.

Fıkranın (d) bendiyle, Kanunun 56 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan, ağır hapis cezasına ilişkin düzenleme Türk Ceza Kanununun suç ve yaptırıma ilişkin hükümlerine uyum sağlamak amacıyla hapis şeklinde değiştirilmiştir.

Fıkranın (e) bendiyle, **Kanunun 58 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ağır cezayı gerektiren suçüstü” terimi 5237 sayılı Kanunda suç karşılığı uygulanacak yaptırımlar arasında ağır hapis cezasına yer verilmediğinden madde metninde yer alan arama işleminin gerçekleştirilmesi bakımından suçun nev’i, niteliği ve ağırlığı dikkate alınarak 5235 sayılı Kanun hükümlerine göre ağır ceza mahkemelerinin görev alanına giren suç ölçütü kabul edilmek suretiyle madde yeniden düzenlenmiştir.**

Maddenin ikinci fıkrasında, avukatlar hakkında hafif hapis veya hafif para cezası verilemeyeceğine ilişkin düzenleme, duruşmanın inzibatına ilişkin olarak getirilmiş olması nedeniyle bu terimlerin karşılığı Ceza Muhakemesi Kanununda disiplin hapsi olarak belirlenmesi sebebiyle değiştirilmiştir.

Fıkranın (f) bendiyle, Kanunun 61 inci maddesinde yer alan “ağır cezayı gerektiren suçüstü” terimi 5237 sayılı Kanunda suç karşılığı uygulanacak yaptırımlar arasında ağır hapis cezasına yer verilmediğinden madde metninde yer alan soruşturma işleminin yapılması bakımından suçun nev’i, niteliği ve ağırlığı dikkate alınarak 5235 sayılı Kanun hükümlerine göre ağır ceza mahkemelerinin görev alanına giren suç ölçütü kabul edilmek suretiyle madde yeniden düzenlenmiştir.

Fıkranın (g) bendiyle, Kanunun 62 nci maddesinde mülga 765 sayılı Kanuna yapılan yollama 5237 sayılı Kanuna göre yeniden düzenlenmiştir.

Fıkranın (ğ) bendiyle, Kanunun 63 üncü maddesinin iki ve üçüncü fıkraları değiştirilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında yer alan yaptırımlar eylemin kapsam ve niteliğine göre idarî para cezası olarak düzenlenmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrasında yer alan ağır para cezası, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesi hükmüne uygun olarak adli para cezası olarak belirlenmiştir.

Fıkranın (h) bendiyle, Kanunun 96 ncı maddesinin birinci fıkrası yeniden düzenlenmiştir. 4667 sayılı Kanun ile değişik 96 ncı maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde, “Ancak, görev süresi iki dönemden fazla olamaz.” denilmek suretiyle, demokratik seçim usullerine göre göreve getirilen baro başkanına sadece iki dönem başkanlık yapma olanağı tanınmıştır. Baro başkanları, o yer barosuna bağlı avukatların özgür iradeleri uyarınca demokratik usullerle yapılan seçim sonucunda göreve getirilmektedir. Aynı zamanda avukatların iradelerinin yok sayılmasına neden olan, baro başkanlarının ancak iki dönem başkanlık görevinde bulunmasına dair hükmün varlığı, bu anlamda kısıtlayıcı ve sınırlayıcı olup, bunun sonucunda kimi barolarda farklı uygulamalara neden olan sözü edilen kısıtlayıcı hükmün kaldırılması ihtiyacı doğmuştur. Aynı doğrultuda hüküm içeren 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan, “Başkanlık ve genel başkanlık görevini üst üste iki dönem yapanlar bir seçim dönemi geçmedikçe tekrar başkan seçilemezler” tümcesi, Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmiştir. Sözü edilen benzer nitelikteki düzenlemenin iptal gereğelerine de uygun olarak, barolar arasında oluşan uygulama farklılıklarının önlenmesi ve avukatların özgür iradeleriyle gerçekleştirilen demokratik seçim sonucunda göreve getirilen baro başkanlarının görev süresinin nedensiz sınırlandırılmasının ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

Fıkranın (ı) bendiyle, Kanunun 150 nci maddesi değiştirilmiştir.

Maddeyle usulüne göre çağırılıp da gelmeyen veya kanuni bir sebep olmaksızın tanıklık yahut bilirkişilikten veya yemin etmekten çekinen kimseler hakkında Ceza Muhakemesi Kanununun tanıklıkla ilgili hükümlerinin uygulanacağı belirtilmek suretiyle, bu kurala aykırı hareket edenler bakımından uygulanan müeyyidelere madde metninde yer verilmemiştir. Öte yandan bu fıkra hükmüne göre gerekli kararların Baronun bulunduğu il merkezindeki sulh ceza hâkimi tarafından verileceği öngörülmüştür.

**Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Tasarısı (Genel Gerekeçesi ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile ilgili
hükümet teklifi, madde gerekçeleri, komisyon teklifi)**

Usulüne göre çağrılıp gelmeyen tanıklar hakkında Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlandığından bunlar hakkında uygulanan diğer yaptırımları gösteren düzenlemelere madde metninde yer verilmemiştir.

Fıkranın (i) bendiyle, Kanunun 180 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendiyle, dördüncü fıkrası değiştirilmiştir.

Değişiklikle, 492 sayılı Harçlar Kanununda belirtildiği tarifeye göre alınan harçların yüzde üçü ile idarî nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere, para cezalarından alınan yüzde üçlük oranın, bir önceki yıl kesin hesabına göre tespit edilen toplam miktarlar esas alınarak belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Maddenin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, Maliye Bakanlığınca, Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılan paraların münhasıran adli yardım için kullanılacağı ve yıl içinde harcanmayan paraların ise ertesi yıla aynen aktarılacağı, Türkiye Barolar Birliği tarafından barolar arasında yapılacak dağıtım ve bu madde hükümlerine göre yapılacak ödemelerin denetlenmesine ilişkin esas ve usullerin, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınmak suretiyle, Adalet ve Maliye Bakanlıklarınca müştereken çıkarılacak yönetmelikte belirleneceği hükme bağlanmıştır. Bu düzenlemeyle, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre, genel bütçe içerisindeki harcama kalemlerine ilişkin ödeneklerin aktarılması halinde bunların bütçe disiplininin sağlanması için, "denetim" görevinin Maliye Bakanlığınca yerine getirilerek, bu Kanun hükümlerine göre aktarılan ödemelerin amaca uygun olarak harcanıp harcanmadığının kontrolü amaçlanmıştır.

Fıkranın (j) bendiyle, Kanunun ek 3 üncü maddesinin ondördüncü fıkrasında yer alan "Devlet memurları" ibaresi 5237 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükmüne uygun olarak "kamu görevlisi" şeklinde değiştirilmiş ve bu maddenin uygulanması görevle bağlantılı olarak işlenen suçlarla sınırlandırılmıştır.

KANUN METNİ

Madde 1 : [1136 sayılı yasayla ilgili (77) fıkra]

(77) 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun;

a) 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı iki yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık suçlarından mahkûm olmak,"

b) 14 üncü maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen birinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Emeklilik ve istifa gibi sebeplerle görevlerinden ayrılan adli, idarî ve askerî yargı hâkim ve savcılar ile Anayasa Mahkemesi raportörlerinin; münhasıran son hizmet gördükleri mahkeme veya dairede, bu görevlerinden ayrılma tarihinden itibaren bir yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaktır."

c) 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "528 inci" ibaresi, "206 ncı" şeklinde değiştirilmiştir.

ç) 35 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Dava açmaya yeteneği olan herkes kendi davasına ait evrakı düzenleyebilir, davasını bizzat açabilir ve işini takip edebilir. Ancak, Türk Ticaret Kanununun 272 nci maddesinde ön görülen esas sermaye miktarının beş katı veya daha fazla esas sermayesi bulunan anonim şirketler ile üye sayısı yüz veya daha fazla olan yapı kooperatifleri sözleşmeli bir avukat bulundurmak zorundadır. Bu fıkra hükmüne aykırı davranan kuruluşlara mahallî mülkî amir tarafından sözleşmeli avukat tayin etmedikleri her ay için, sanayi sektöründe çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için suç tarihinde yürürlükte bulunan, asgarî ücretin bir aylık brüt tutarı kadar idarî para cezası verilir.”

d) 56 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Aslı olmayan vekâletname veya diğer kâğıt ve belgelerin örneğini onaylayan yahut aslına aykırı örnek veren avukat, üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

e) 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 58- Avukatların avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma, Adalet Bakanlığının vereceği izin üzerine, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından yapılır. Avukat yazıhaneleri ve konutları ancak mahkeme kararı ile ve kararda belirtilen olayla ilgili olarak Cumhuriyet savcısı denetiminde ve baro temsilcisinin katılımı ile aranabilir. Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü hali dışında avukatın üzeri aranmaz.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununun duruşmanın inzibatına ilişkin hükümleri saklıdır. Şu kadar ki, bu hükümlere göre avukatlar tutuklanamayacağı gibi, haklarında disiplin hapsi veya para cezası da verilemez.”

f) 61 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Suçüstü hali

MADDE 61- Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü halinde soruşturma, bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından genel hükümlere göre yapılır.”

g) 62 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Görevi kötüye kullanma:

MADDE 62- Bu kanun ve diğer kanunlar gereğince avukat sıfatı ile veya Türkiye Barolar Birliğinin yahut baroların organlarında görevli olarak kendisine verilmiş bulunan görev ve yetkiyi kötüye kullanan avukat Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesi hükümlerine göre cezalandırılır.”

ğ) 63 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birinci fıkra hükmüne aykırı eylemde bulunanlara Cumhuriyet savcısı tarafından yüz Türk Lirasından bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Avukatlık yapmak yetkisini taşımadıkları halde muvazaalı yoldan alacak devralarak ve kanunların tanıdığı başka hakları kötüye kullanarak avukatlara ait yetkileri kullananlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.”

h) 96 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Baro başkanı iki yıllık bir görev süresi için seçilir. Yeniden seçilmek caizdir.”

**Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Tasarısı (Genel Gerekçesi ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile ilgili
hükümet teklifi, madde gerekçeleri, komisyon teklifi)**

i) 150 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 150- Tanıklar ve bilirkişiler Tebligat Kanunu hükümlerine göre çağırılır.

Usulüne göre çağırılıp da gelmeyen veya kanuni bir sebep olmaksızın tanıklık yahut bilirkişilik-ten veya yemin etmekten çekinen kimseler hakkında Ceza Muhakemesi Kanununun tanıklıkla ilgili hükümleri uygulanır. Bu fıkra hükmüne göre gerekli kararları vermeye Baronun bulunduğu il merkezindeki sulh ceza hâkimi yetkilidir. Sulh ceza hâkimi bu kararları disiplin kurulunun tutanak örneği üzerinden verir.”

i) 180 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Bir önceki yıl kesin hesabına göre tespit edilen toplam miktarlar esas alınarak 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan harçların yüzde üçü ile idarî nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının yüzde üçü,”

“Birinci fıkranın (a) bendine göre hesaplanacak ödenek, Maliye Bakanlığınca her yıl Mart ayının sonuna kadar Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılır. Bu paralar, münhasıran adli yardım için kullanılır ve yılı içinde harcanmayan paralar, ertesi yıla aynen aktarılır. Türkiye Barolar Birliği tarafından barolar arasında yapılacak dağıtıma ve bu madde hükümlerine göre yapılacak ödemelerin denetlenmesine ilişkin esas ve usuller, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınmak suretiyle, Adalet ve Maliye Bakanlıklarınca müştereken çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.”

j) Ek 3 üncü maddesinin ondördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Seçimler sırasında sandık kurulu başkanı ve üyelerine karşı görevleriyle bağlantılı olarak işlenen suçlar kamu görevlilerine karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.”

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

MADDE 354- 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı iki yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmak,”

MADDE 355- 1136 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen birinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Emeklilik ve istifa gibi sebeplerle görevlerinden ayrılan adli, idarî ve askerî yargı hâkim ve savcıları ile Anayasa Mahkemesi raportörlerinin; münhasıran son hizmet gördükleri mahkeme veya dairede, bu görevlerinden ayrılma tarihinden itibaren iki yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaktır.”

MADDE 356- 1136 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Staj isteminde bulunan tarafından verilen bildiri kağıdının hilafı ortaya çıktığı takdirde adaya Cumhuriyet savcısı tarafından ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.”

MADDE 357- 1136 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Dava açmaya yeteneği olan herkes kendi davasına ait evrakı düzenleyebilir, davasını bizzat açabilir ve işini takip edebilir. Ancak, Türk Ticaret Kanununun 272 nci maddesinde ön görülen

**Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Tasarısı (Genel Gereğçesi ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile ilgili
hükümet teklifi, madde gerekçeleri, komisyon teklifi)**

esas sermaye miktarının beş katı veya daha fazla esas sermayesi bulunan anonim şirketler ile üye sayısı yüz veya daha fazla olan yapı kooperatifleri sözleşmeli bir avukat bulundurmamak zorundadır. Bu fıkra hükmüne aykırı davranan kuruluşlara Cumhuriyet savcısı tarafından sözleşmeli avukat tayin etmedikleri her ay için, sanayi sektöründe çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için suç tarihinde yürürlükte bulunan, asgarî ücretin bir aylık brüt tutarı kadar idarî para cezası verilir."

MADDE 358- 1136 sayılı Kanunun 56 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Aslı olmayan vekaletname veya diğer kağıt ve belgelerin örneğini onaylayan yahut aslına aykırı örnek veren avukat, üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."

MADDE 359- 1136 sayılı Kanunun 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 58- Avukatların avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma, Adalet Bakanlığının vereceği izin üzerine, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından yapılır. Avukat yazıhaneleri ve konutları ancak mahkeme kararı ile ve kararda belirtilen olayla ilgili olarak Cumhuriyet savcısı denetiminde ve baro temsilcisinin katılımı ile aranabilir. **Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü hali dışında avukatın üzeri aranamaz.**

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununun duruşmanın inzibatına ilişkin hükümleri saklıdır. Şu kadar ki, bu hükümlere göre avukatlar tutuklanamayacağı gibi, haklarında disiplin hapsi veya para cezası da verilemez."

MADDE 360- 1136 sayılı Kanunun 61 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Suçüstü hali

MADDE 61- Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü halinde soruşturma, bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından genel hükümlere göre yapılır."

MADDE 361- 1136 sayılı Kanunun 62 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Görevi kötüye kullanma:

MADDE 62- Bu kanun ve diğer kanunlar gereğince avukat sıfatı ile veya Türkiye Barolar Birliğinin yahut baroların organlarında görevli olarak kendisine verilmiş bulunan görev ve yetkiyi kötüye kullanan avukat Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesi hükümlerine göre cezalandırılır."

MADDE 362- 1136 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Birinci fıkra hükmüne aykırı eylemde bulunanlara Cumhuriyet savcısı tarafından beşyüz Türk Lirasından ikibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Avukatlık yapmak yetkisini taşımadıkları halde muvazaalı yoldan alacak devralarak ve kanunların tanıdığı başka hakları kötüye kullanarak avukatlara ait yetkileri kullananlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar."

MADDE 363- 1136 sayılı Kanunun 150 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 150- Tanıklar ve bilirkişiler Tebligat Kanunu hükümlerine göre çağırılır.

Usulüne göre çağırılıp da gelmeyen veya kanuni bir sebep olmaksızın tanıklık yahut bilirkişilikten veya yemin etmekten çekinen kimseler hakkında Ceza Muhakemesi Kanununun tanıklıkla ilgili hükümleri uygulanır. Bu fıkra hükmüne göre gerekli kararları vermeye Baranın bulunduğu il merkezindeki sulh ceza hâkimi yetkilidir. Sulh ceza hâkimi bu kararları disiplin kurulunun tutanak örneği üzerinden verir."

MADDE 364- 1136 sayılı Kanunun 180 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Bir önceki yıl kesin hesabına göre tespit edilen toplam miktarlar esas alınarak 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan harçların yüzde üçü ile idarî nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının yüzde üçü,"

"Birinci fıkranın (a) bendine göre hesaplanacak ödenek, Maliye Bakanlığınca her yıl Mart ayının sonuna kadar Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılır. Bu paralar, münhasıran adli yardım için kullanılır ve yılı içinde harcanmayan kısmı, ertesi yıla aynen aktarılabilmesi gibi gerektiğinde zorunlu müdafilik ücretlerinin ödenmesinde kullanılarak Türkiye Barolar Birliği yetkilidir.

Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (Genel Gerekçesi ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile ilgili hükümet teklifi, madde gerekçeleri, komisyon teklifi)

Bu paraların Türkiye Barolar Birliği tarafından barolar arasında yapılacak dağıtımına ve bu madde hükümlerine göre yapılacak ödemelerin belgelendirilmesi ve denetlenmesine ilişkin esas ve usuller, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınmak suretiyle, Adalet ve Maliye Bakanlıklarınca müştereken çıkarılacak yönetmelikte belirlenir. Bu paraların, bu maddede belirtilen amaçlar ile yönetmelikte belirlenen esas ve usullere uygun olarak kullanılıp kullanılmadığı, Sayıştay tarafından denetlenir."

MADDE 365- 1136 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesinin ondördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Seçimler sırasında sandık kurulu başkanı ve üyelerine karşı görevleriyle bağlantılı olarak işlenen suçlar kamu görevlilerine karşı işlenmiş gibi cezalandırılır."

Komisyon raporu ve gerekçe için bkz.

<http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss56m.htm>

Kabul edildiği oturum için bkz.

http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_g_sd.birlesim_baslangic?P4=20059&P5=H&PAGE1=6&PAGE2=6

Tasarının görüşmeleri 45. Birleşimde başlamış 53. Birleşimde sonuçlanmıştır. Aşağıdakilerin üzerine tıklayıp tutanaklara erişebilirsiniz

23. Dönem 2. Yasama Yılı 45. Birleşim 03 Ocak 2008 Perşembe	Özet
23. Dönem 2. Yasama Yılı 46. Birleşim 08 Ocak 2008 Salı	Özet
23. Dönem 2. Yasama Yılı 47. Birleşim 09 Ocak 2008 Çarşamba	Özet
23. Dönem 2. Yasama Yılı 48. Birleşim 10 Ocak 2008 Perşembe	Özet
23. Dönem 2. Yasama Yılı 49. Birleşim 15 Ocak 2008 Salı	Özet
23. Dönem 2. Yasama Yılı 50. Birleşim 16 Ocak 2008 Çarşamba	Özet
23. Dönem 2. Yasama Yılı 51. Birleşim 17 Ocak 2008 Perşembe	Özet
23. Dönem 2. Yasama Yılı 52. Birleşim 22 Ocak 2008 Salı	Özet
23. Dönem 2. Yasama Yılı 53. Birleşim 23 Ocak 2008 Çarşamba	Özet

NOT :

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 154 üncü maddesinin 1. fıkrasınının 3003 sayılı yasayla iptal edilen düzenlemesi "*Haklarında meslekten çıkarma cezası verilen veya tutuklama müzekkeresi çıkarılan veya **Devletin şahsiyetine karşı cürümlerden** veya rüşvet, sahtecilik, hırsızlık, dolandırıcılık, inancı kötüye kullanma ve yalan yere tanıklık cürümlerinden biri ile hakkında kamu davacı açılan ve 42nci madde uyarınca geçici olarak görevlendirilmiş olup, yapılan işlerin ücretini iş sahibinden aldığı halde aynı maddenin son fıkrası gereğince kabule değer bir sebep olmaksızın ilgili mercie ödememiş olan avukatların işten yasaklanmaları zorunludur.*" Biçimindeydi. ([Bkz. T.C. Anayasa Mahkemesi Kararı E.1984/12, K.1985/6](#))

Bu düzenleme, 5728 sayılı yasa ile Avukatlık Kanununun 5. maddesine getirilen "a) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı iki yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya **da Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk**, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmak," düzenlemesine çok benzemektedir.

Ayrıca, "Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile" denilerek ömür boyu yasaklama getirilmektedir. Bu ise, tasarının genel gerekçesinde koyu karakterlerle yazılı ifadelerle çelişmektedir.